

Співвідношення української і російської мов в інформаційно-культурній сфері не відповідає реальному поділові населення за етнічною ознакою і порушує права його україномовної частини. При цьому нехтується факт психологічної готовності значної частини російськомовних українців до зміни мовної ситуації на користь державної мови. Цей факт періодично засвідчують соціолінгвістичні опитування.

Література:

1. Енциклопедія українознавства. У 10-х томах. / Головний редактор Володимир Кубійович. — Париж; Нью-Йорк: Молоде життя, 1954—1989. — с. 78-90.
2. Закон України «Про ратифікацію Європейської хартії регіональних мов або мов меншин», 1 січня 2006 року // [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.
3. Конституція України. Прийнята Верховною Радою України 28 червня 1996 року // [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.
4. Про засади державної мовної політики: Закон України, 21 листопада 2013 року // [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.
5. Українська мова у ХХ сторіччі: історія лінгвоциду: документи і матеріали. / Упоряд.: Лариса Масенко, Віктор Кубайчук, Оріся Демська-Кульчицька та ін. — Київ: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2005. — 399 с.

Кондратенко Л.В.

(наук. кер. — ст. викл. Штепа О.О.)

*студентка V курсу факультету філології та журналістики
Полтавського національного педагогічного
університету ім. В.Г.Короленка*

ПРАВО СТУДЕНТІВ НА ВИБІР НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН: ФІКЦІЯ ЧИ РЕАЛЬНІСТЬ

Студент — (лат.*studentis* — «ретельно працюючий», «такий, що займається»), учень вищого, у деяких країнах, і середнього навчального закладу. У Стародавньому Римі й у середні віки студентами називали будь-яких осіб, зайнятих процесом пізнання [7]. Багато часу минуло, але студент, по-правді, залишився в тому ж соціальному статусі, що й тоді.

В Україні поняття «студент» визначається як особа, яка в установленому порядку зарахована до вищого навчального закладу та навчається за денною (очною), вечірньою або заочною, дистанційною формами навчання з метою здобуття певних освітнього й освітньо-кваліфікаційного

рівнів. Звичайно, одними із головних питань, що починають цікавити студента, котрий тільки-но вступив, або збирається вступати до вузу є його права та обов'язки [7].

Право — це обумовлена природою людини і суспільства система регулювання суспільних відносин, що виражає свободу особистості, та якій притаманні нормативність, формальна визначеність в офіційних джерелах і забезпеченість можливістю державного примусу [6].

Нині можна з жалем констатувати, що незважаючи на природні досягнення освіти, які забезпечує нова соціополітична система, в масовому вимірі освіта стала менш якісною, а переважна більшість випускників вищих навчальних закладів (особливо нових) не конкурентоспроможна на Європейському ринку праці. Це зобов'язує менше говорити про власні досягнення, а все більше аналізувати світові та європейські тенденції реформування освіти і відповідно до цього напружено і послідовно вдосконалювати нашу професійну сферу діяльності.

Вища освіта набуває особливого значення на сучасному етапі розвитку українського суспільства. Причиною цього є не лише зростання вдвічі кількості вищих навчальних закладів в Україні, а скоріше трансформація сучасної парадигми освіти в змісті, структурі, формах та методах вищої освіти, що забезпечується інноваціями у навчальному, виховному й управлінському процесах. Трансформаційні процеси в світі призвели до зміни парадигми в освіті всіх рівнів. За всіма концепціями, доктринами, законами про освіту стоїть компетентна, духовна, конкурентоздатна особистість. Аналіз тенденції розвитку вищої освіти розвинених країн світу свідчить про тяжіння до глобалізації, варіативності, масовості, гуманізації, особистісної орієнтації. І зокрема ця варіативність виражається у можливості студентів самостійно вибирати профільні предмети.

Ми живемо за часів, коли вища освіта в усьому світі швидко реформується як за змістом, так і за формою. Причому зміни форм навчального процесу сьогодні домінують. Цей процес має відбуватися через заміну старої форми до утвердження нового змісту.

Віками навчальний процес укладався у формулу S — O, де суб'єктом був викладач, а об'єктом — студент. Зараз таке співвідношення неефективне. Студент також стає суб'єктом навчання. У нових суб'єкт-суб'єктних відносинах викладач уже не стільки навчає, скільки допомагає студентові вчитися. І невід'ємним чинником сучасного навчального процесу є право на вибір дисциплін.

І, звичайно, першим, що мав би взяти в руки студент, який бажає усвідомити повноту своїх прав, має бути закон «Про вищу освіту» [2], прийнятий ще 2002 року та закон «Про освіту» [3]. Важливо також познайомитись зі статутом свого вищого навчального закладу, який містить конкретні вказівки до дій адміністрації університету у різноманітних випадках, в тому числі і в обставинах порушення студентських прав.

Загалом обсяг прав і обов'язків студентів можна вважати достатньо збалансованим – з урахуванням того, що студентські академічні права, свободи і обов'язки кореспондують ВНЗ [5]. Особливо переконливою є та обставина, що обов'язки студентів державних і недержавних вищих навчальних закладів практично збігаються. Але разом з тим, виникає безліч протиріч і можуть виникнути досить суттєві розбіжності, з тим, що є в законі і відбувається в дійсності. Згідно із законом “Про вищу освіту” [2] студент має право на: вибір форми навчання; безпечні та нешкідливі умови навчання, праці та побуту; трудову діяльність у позанавчальний час; користування навчальною, науковою, виробничою, культурною, спортивною, побутовою, оздоровчою базою ВНЗ; обрання навчальних дисциплін за спеціальністю в межах, передбачених освітньо-професійною програмою підготовки та робочим навчальним планом; участь у формуванні індивідуального навчального плану та інші.

Найбільше з усіх, унормованих законом прав, нас цікавить право на обрання студентом навчальних дисциплін за спеціальністю в межах, передбачених освітньо-професійною програмою підготовки та робочим навчальним планом.

Студенти, в праві обирати 25% дисциплін за власним бажанням зі списку запропонованого навчальним закладом [1]. З огляду на стан української системи вищої освіти, головним напрямом Болонського процесу стає лібералізація вищої школи, навчання студентів принципів свободи й, одночасно, відповідальності за свій вибір. Тільки внутрішньо вільна людина, котра опанувала мистецтво прийняття рішень і відповідальності за них, може бути по-справжньому свідомим громадянином, а також конкурентоспроможним, мобільним професіоналом. Західна практика показує: студент, який вибрав курс на основі особистого інтересу, і навчається зовсім інакше [4].

Але в зв'язку із сучасним станом речей у ВНЗ індивідуальний вибір дисциплін студентами стає неможливим з ряду об'єктивних причин. Матеріально-технічна база університетів застаріла, кількість викладачів, та навіть аудиторій не розрахована на таку кількість варіацій та студентів, і звичайно, одним із найважливіших факторів є державне фінансування.

Отже, право на обрання студентом навчальних дисциплін за спеціальністю в межах, передбачених освітньо-професійною програмою підготовки та робочим навчальним планом досі залишається недостатньо зrealізованим, і студенти, як правило, формально «обирають» дисципліни. Звичайно, вища освіта постійно реформується, європеїзується, але поки що питання залишається відкритим для обговорення.

Література

1. Вакарчук, І. О. Студенти мають право обирати 25% дисциплін за власним бажанням зі списку запропонованого навчальним закладом

[Електронний ресурс] / І. О. Вакарчук – Р. д. - <http://pon.org.ua/419-studenti-majut-pravo-obirati-25-disciplin-za.html>(Взято з екрану 9.12.13.).

2. Закон України «Про освіту» [Електронний ресурс] – Р. д. - http://ubgd.lviv.ua/UA/zaochka/res/files/ewhlkxqhnwlkfxmnlxloykrq_0_.htm (Взято з екрану 9.12.13.).

3. Закон України про «Про вищу освіту»[Електронний ресурс] – Р. д. - <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2984-14/page3> (Взято з екрану 8.12.13.).

4. Згуровський, М.З. Болонський процес – структурна реформа вищої освіти на європейському просторі [Електронний ресурс] / М. З. Згуровський – Р. д. - <http://kpi.ua/bologna> (Взято з екрану 7.12.13.).

5. Коновалов А.В., Шишкова М.О.,Права студентів (у 2 частинах), частина 1[Електронний ресурс] / А.В.Коновалов, М.О. Шишкова – Р. д. - <http://profkom-nmu.kiev.ua/book/export/html/261>(Взято з екрану 9.12.13.).

6. Право(матеріал взятий з Вікіпедії) [Електронний ресурс] – Р. д. - <http://uk.wikipedia.org/i/%D0%9F%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%BE>(Взято з екрану 7.12.13.).

7. Студент (матеріал взятий з Вікіпедії) [Електронний ресурс] – Р. д. - <http://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A1%D1%82%D1%83%D0%B4%D0%B5%D0%BD%D1%82> (Взято з екрану 7.12.13.).

Пушненко Я.О.

(наук. кер. – ст. викл. Штепа О.О.)

*студентка V курсу психолого-педагогічного факультету
Полтавського національного педагогічного
університету ім. В.Г.Короленка*

ПРАВА ПІДОЗРЮВАНОВОГО НА СТАДІЇ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ: ПОНЯТТЯ ТА ПРАВОВИЙ МЕХАНІЗМ ЗАХИСТУ

Досудове розслідування – стадія кримінального провадження, яка починається з моменту внесення відомостей про кримінальне правопорушення до Єдиного реєстру досудових розслідувань і закінчується закриттям кримінального провадження або направленням до суду обвинувального акта, клопотання про застосування примусових заходів медичного або виховного характеру, клопотання про звільнення особи від кримінальної відповідальності. Називаючи розслідування «досудовим», законодавець тим самим вказує на його співвідношення з основною частиною судового розгляду судовим слідством. Досудове розслідування передусь провадженням в суді і покликане забезпечити його успішне проведення, однак його не можна розглядати тільки як стадію, провадження якої здійснюється до суду і для суду [4, с.56].